

داعمو مسلمان انولپاره

مهم الرسونه

مصنف : الشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز يرحمه الله
مترجم : حافظ فضل ربي

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بغرب الديرة بالرياض

Tel:4391942 , Fax:4391851 , P.O Box 154488 Riyadh 11736

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بغرب الديرة بالرياض

WWW.DERADAWA.COM

Ketabton.com

الدروس المهمة لعامة الأمة

داعمو مسلمان انولپاره

مهم درسونا

مصنف : الشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز يرحمه الله
مترجم : حافظ فضل ربي

سَرِيزْه

الحمد لله رب العالمين ، والعاقبة للمتقين ، وصلى الله وسلم على عبده ورسوله نبينا محمد ، وعلى الله واصحابه اجمعين .

داسلامی دین په اړه چه دعامو مسلمانانو لپاره دخه پیژندل ضروری دی دهغی په باره کې داخولنډی خبری دی چه (دعامو مسلمانانو لپاره مهم درسونه) نوم می ورباندی ایښی دے ، دالله نه غواړم چه مسلمانانو ته پری فایدہ ورسوی او زما دا کوشش قبول کړی ، إنه جواد کريم

عبد العزیز بن عبد الله بن باز

مەھىە درمۇنە

لەپەزىيى درس : سورت فاتحە او لىنە سورتۇنە د (الحمد لله)، يىعنى سورة الفاتحە او كە امكان ولرى د سورت الززلە نە د سورت الناس پورى لىنە سورتۇنە د چانە ايىزدە كول ، د تلاوت صحىح كول ، يادول او دەھىپە ضرورى تشرىح باندى ئان پوهول .

دۇھىم درس : داسلام اركان داسلام دېنخە اركانو بىيان چە اول او لوى رىكىن يى د (لا إله إلا الله محمد رسول الله)، د كلمى گواھى كول دى ، دەھىپە دشرطونو دوضاحت سره سره پە معنى پوهيدىل .

(لا إله)، يىعنى داللە نە سوا دېتىلۇ معبودانو نفى كول او صرف (إلا الله)، داللە دېكارە (چە يىودى او شرييک نلىرى)، عبادت ثابتول .

ممه در سونه

- د (لا إله إلا الله) شرطونه دادی :
١. علم چه جهالت ختموی .
  ٢. یقین چه شک ختموی .
  ٣. اخلاص چه شرگ ختموی .
  ٤. رشتیا چه دروغ ختموی .
  ٥. محبت او مینه چه بغض او نفرت ختموی .
  ٦. تابعداری او انقياد چه نافرمانی ختموی .
  ٧. قبولیت چه انکار ختموی .
  ٨. دالله تعالیٰ نه چه سوا دچا عبادت کیری د هفوی نه انکار کول .

په لاندی دوه بیتونوکی دغه شرطونه ټول راجمع
شویدی :

علم یقین وإخلاص وصدقک مع
محبة وانقياد والقبول لها
وزيد ثامنها الكفران منك بما
سوى إله له من الأشياء قد ألهها

ممه در منه

علم ، یقین ، اخلاص ، رشتیا ، محبت ، انقیاد
قبولیت ، او اتم و رسه دالله نه سوا دنورو
معبودانو نه انکار و رزیات کره .

ددی سره د (محمد رسول الله) دگواهی کولو بیانول
او ددی تقاضی او غوبتته داده چه خه چه محمد ﷺ
ویلی دی دهغی تصدیق کول د هفه دامر اطاعت کول
او دخه نه چه ئی منع کریده دهغی نه خان ساتل ،
dalله عبادت یواحی په هفه طریقه کول چه الله او
رسول بنو ولی ده .

ددی نه روسته طالب ته داسلام نور احکام بیانول چه
لمونخ ، زکات ، در رمضان روزه او د طاقت لرونکی
مسلمان لپاره د بیت الله حج کول دی .

ممه درسونه

دریم درس :

دایمان ارکان

دایمان ارکان شپردی :

۱. په الله ايمان را اورل
۲. په ملائکو ايمان را اورل
۳. په كتابونو ايمان را اورل
۴. په رسولانو ايمان را اورل
۵. داخرت په ورخ ايمان را اورل
۶. دالله تعالي دطرفه دخیر او شر په تقدیر ايمان را اورل.

څلورم درس :

دتوحید او شرك قسمونه

دتوحید دقسمونو بيان :

- ۱: توحید ربوبیت
- ۲: توحید الوهیت
- ۳: توحید اسماء و صفات

توحید ربوبیت :

پدی ایمان را اور پل چه اللہ ﷺ دھر خیز خالق او پیدا
کون کرے دے ، په هرشی کی اختیار من دے او
پدی کی دھفہ سره شریک نشته .

توحید الوهیت :

پدی ایمان را اور پل چه اللہ ﷺ په حقہ سره دعیادت لائق
دے او پدی کی دھفہ حوک شریک نشته او داد لا الہ
الا اللہ معنی ہم ده ، یعنی دال اللہ ﷺ نہ سوا بل حوک په
حقہ دعیادت لائق نشته .

نو تول عبادتونہ لکھ لمونخ ، روزہ اونور یواحی
dal اللہ ﷺ لپارہ خاص کول ضروری دی او دبل چا لپارہ
ددغہ عبادتونو نہ برخہ ورکول ندی جائز .

توحید اسماء و صفات : په قران کریم او په صحیح
احادیثو کسی چہ دال اللہ ﷺ کوم نومونہ او صفتونہ

ممه درسونه

راغلى دى په هغو تولو ايمان راورل او هغه يواخى
دالله ﷺ دپاره لکه خنگه چه دهغه دشان سره لايق دى
ثابتول داسى چه دهغى معنى بدلە نشى ، بي معنى
هم نشى ، كيفيت ورلە بیان نشى او دالله ﷺ دپاره

مثال هم پكى رانشى لکه چه الله ﷺ فرمابى :

﴿ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ
يُوْلَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ ﴾

الإخلاص ٤-١

ووايه چه الله ﷺ يودى ، الله ﷺ بي نياز او بي حاجته
دى ، نه دچانه پيدا اونه دده نه خوك پيدا دى او
نيشته ده لره هم صفت هيٺوك

په بل ئائى كى فرمابى :

﴿ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴾

الشورى ١١

ممه درموده

داللہ ﷺ په مثل هیخ شی نشته او هغه اوریدونکی او
لیدونکی دے

بعضی علماء توحید په دوہ قسمه بیان کریدے ،
توحید اسماء و صفات هفوی په توحید ربوبیت کی
داخل کرپیدی لیکن دا خه دمره دتشویش خبره نده
ئکھه چه په دواړو تقسیمونو کی مقصد واضح او
بنکاره دے

شرک هم په دری قسمه دے :

۱: شرک اکبر ۲: شرک اصغر ۳: شرک خفى
شرک اکبر : دعمل دبربادی او خوک چه په همدغه
شرک کی مرپشی دجهنم اور ته دهمیشنی داخلیدلو
سبب ګرځی لکه اللہ ﷺ فرمایي : ﴿وَلَوْ أَشْرَكُوا
لَحِبَطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (الأنعام ۸۸)
او که دوی شرک کړی وی نو ددوی ټول عملونه به
برباد شوئے وے

ممه درمنه

او الله ﷺ فرمایی :

﴿ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ
شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ بِالْكُفْرِ أُولَئِكَ حَبَطَتْ
أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴾

التوبه: ۱۷

نشی قبليدى دمشر کانو دپاره چە ابادوى دوى
جماعتونه دالله تعالى اقرار کونکى دى پە ئان
باندى پە كفر سره ، دغە کسان برباد دى عملونه
ددوى او پە اور کى به دوى ھميشه وي .

او خوک چە ددى شرك پە حالت کى مىشونو الله ﷺ
بە هيچكلە دغە انسان تە بخنه ونكى او پە باندى

جنت حرام دە لکه الله ﷺ فرمایی :

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرِكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ
لِمَنِ يَشَاءُ ﴾

النساء: ۴۸

يقينا الله تعالى نه بخى چە شرك و كريشى دهفعه سره

ممه در مونه

او بخى هغه گناهونه چه کم وى ددينه هغه چا لره چه
و غوارپى .

او اللہ فرمایی :

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكُ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ
وَمَا وَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالَمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾
المائدة ٧٢

بیشکه چاچه شرك و کرو د الله سره پس یقینا بند
کرپیدی الله پده باندی جنت او خای دده اور ده او
نشته ظالمانو لره هیخ مددگار .

د شرك اکبر د اقسامونه دمرو او بتانونه غوبنستل
او د هغونه سوال کول ، هغو ته فرياد کول ، د هغوي
لپاره منبته او نذر منل د هغوي لپاره خاروي
حلالول او د اسى نور .

شرك اصغر : دا هغه ده چه ديته شرك ويل دقران
او سنت د نصوصونه ثابت وى ليکن په شرك اکبر

ممه در مونه

کی داخل نوی لکه په ئینو کارونو کی ریاء او خان
بندونه کول ، دالله ﷺ نه سوا په بل چا قسم کول ،
داسی وینا لکه (ماشاء الله وشاء فلان) یعنی که دالله
او دفلانی خوبیه وی او داسی نور لکه رسول
کریم ﷺ فرمایی : ((أَخَوْفُ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ
الشَّرُكُ الْأَصْغَرُ ، فَسَئَلَ مِنْهُ فَقَالَ : (الرِّيَاءُ))

زما پیره زیاته ویره په تاسو باندی دشک اصغر
یعنی ورو کی شرک نه ده چا تری پدی باره کی تپوس
وکرو نو ویی فرمایل چه شرک اصغر ریاء او خان
بندونی ته وایی .

دادحیث امام احمد ، طبرانی او بیهقی دمحمود بن
لبید انصاری رضی اللہ عنہ نہ په جید سند سره رو
ایت کریدے او امام طبرانی په جیدو سندونو سره
دمحمود بن لبید نه درافع بن خدیج رضی اللہ عنہ په
روایت درسول کریم ﷺ نقل کریدے .

مهم حرامونه

دارنگه رسول کریم ﷺ فرمایی : « من حلف بشیئ دون اللہ فقد أشرک » چاچہ داللہ ﷺ نہ سو اپہ بل خہ قسم و کرو نو یقینا دغہ سپی شرک و کرو . امام احمد رحمة اللہ علیہ دا حدیث دعمر بن خطاب رضی اللہ عنہ نہ په صحیح سند سره روایت کریدے او امام ابو داود او ترمذی په صحیح سند و نو سره دابن عمر رضی اللہ عنہما حدیث رانقل کریدے چہ رسول کریم ﷺ فرمایی : « من حلف بغیر اللہ فقد کفر او أشرک » چاچہ داللہ نہ غیر په بل چا قسم و کرو نو یقینا دغہ سپی کفر و کرو او یا یسی شرک و کرو .

په بل حدیث کی رسول ﷺ فرمایی : « لاتقولوا ماشاء اللہ وشاء فلان ولكن قولوا ماشاء اللہ ثم شاء فلان » تاسی دامہ وایسی چہ خہ چہ داللہ او

ممه در مونه

دفلانی خوبنې وى لیکن داسى وايى چه خه چه دالله
خوبنې وى او بیا دفلانی خوبنې وى .

دا حدیث امام ابو داود په صحیح سند سره د حذیفه
ابن الیمان رضی الله عنہ نه روایت کریده .

د شرك پدی قسم انسان د دین نه نه مرتد کیری او
همیشنى دوزخی هم نه گرئی لیکن د توحید د پوره
والی خلاف دی .

شرك خفي : دا شرك دريم قسم ده او ددي دليل
در رسول کريم ﷺ دامبارکه وینه ده چه فرمایي :
((ألا أخبركم بما هو أخوف عليكم عندی من
المسيح الدجال؟)) قالوا بلى يا رسول الله ، قال :
((الشرك الخفي ، يقوم الرجل فيصلني في زين
صلاته لما يرى من نظر الرجل إليه))

ایا زه تاسوته زما په نزد د مسیح الدجال نه دزیات
خطرناک خیز خبر درنکرم ؟ اصحابو عرض و کرو هو !

ممه درمونه

ای د الله رسوله نو ويي فرمایل : (شرك خفي) يعني پت شرك چه يو سپری دمانخه دپاره و دريربى نو خپل منع په خايسنه طريقه ددى و جي کوي چه خلک ورته گوري .

دا حديث امام احمد په خپل مسنند کي دابوسعید الخدری رضي الله عنه نه روایت کريد ے
شرك يواخي دوه قسمونو ته هم تقسيمید ے شی ، چه شرك أكبر او شرك أصغر ڈے ، او شرك خفي پدی دواړو کي شامليربى .

لكه دمنافقينو شرك په شرك أكبر کي داخليربى ئکه هغوي خپلي باطلی عقیدي پتيوي او د خپلي ويرى او ئان بسودني دوجي اسلام بنكاره کوي ، دارقم رياء او ئان بسودنه په شرك أصغر کي شماريربى لکه د محمود بن لبيد انصاري او ابو سعيد خدری (رضي الله عنهمما) په احاديثو کي مخکي ذکر شو .

والله ولی التوفيق

ممه در مونه
پنجم درس :

احسان

د احسان رکن داد مے چہ ته داللہ عبادت دا سی په
توجہ و کپری لکھ چہ ته اللہ وینی او کہ ته بی نہ وینی
نو هغه خوتا وینی .

شیشم درس :

دلمانحه شرطونه

دلمانحه شرطونه نهه دی
۱: اسلام ۲: عقل ۳: تمیز ۴: بی او دسی لری
کول ۵: پلیتی لری کول ۶: عورت پتمول
۷: دوخت داخلیدل ۸: قبلی ته مخ کول ۹: نیت
کول .

ممه درمونه

اوم درس :

دلمانځه اړکان

دلمانځه اړکان ۱۴ دی .

- ۱ : قیام یعنی ودریدل که دانسان په طاقت کې وي
- ۲ : تکبیر تحریمه (اولنی تکبیر) ۳ : سورت فاتحه
- لوستل ۴ : رکوع کول ۵ : درکوع نه روسته په قومه
- کې برابر ودریدل ۶ : په اوه اندامونو سجده کول ۷
- د سجدی نه سرپورته کول ۸ : د دواړو سجدو په منځ
- کې کیناستل ۹ : په ټولو کارونو کې په اطمینان او
- ارام او سیدل ۱۰ : په اړکانو کې ترتیب رعایت کول
- ۱۱ : اخري تشهد ۱۲ : د تشهد لپاره کیناستل ۱۳
- په پیغمبر ﷺ درود ویل ۱۴ : د دواړو طرفونو ته
- سلام ګرځول .

ممه درمونه
ا تم درس :

دلمانئه واجبات

دلمانئه واجبات اته دى

- ١ : دتكبير تحريمه نه علاوه نورتول تكبيرونه
- ٢ : دامام او منفرد (يواخى مونئخ كونكى) دپاره (سمع الله لمن حمده) ويل ٣ : دتولو دپاره (ربنا ولک الحمد) ويل ٤ : په رکوع کى (سبحان ربی العظیم) ويل ٥ : په سجدو کى (سبحان ربی الاعلى) ويل ٦ : ددوارو سجدو په منئخ کى (رب اغفرلي) ويل ٧ : اولنی تشهد ٨ : داولنى تشهد لپاره كيناستل .

فهم درس :

دتشهد بيان

تشهد داده : (التحيات لله ، والصلوات ، والطيبات ، السلام عليك ايها النبي ورحمة الله

ممه در مونه

وبرکاته، السلام علينا وعلى عباد الله
الصالحين،أشهد ألا إله إلا الله ، وأشهد أن
محمدًا عبده ورسوله)

تھولى پيشكشى او عبادتونه بدنى او مالى الله لره
دى، سلام دى وي په تاباندى اى پيغمبره او دالله
رحمتونه او بركتونه دى درباندى وي . سلام دى وي
په مونې باندى او دالله په صالحوندگانو ، گواھى
کوم چه دالله نه سوا بل خوک معبد نشته او گواھى
کوم چه محمد ﷺ دالله ﷺ بندە او رسول دە

ددى نه روسته به په نبى کريم ﷺ باندى درود
ووايى او دھفه لپاره به دبركت سوال كوي او وايى
به چه :

(اللهم صل على محمد ، وعلى آل محمد ، كما
صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد
مجيد ، وببارك على محمد ، وعلى آل محمد ،

ممه درمنه

کما بارکت علی إبراهیم وعلی آل إبراهیم ، إنك
حمید مجید)

ای الله ته رحمت نازل کری په محمد ﷺ او دهغه په
اولاد لکه خرقم چه تا رحمت نازل کری وو په ابراهیم
علیه السلام او دهغه په اولاد ، او برکت و کری په
محمد ﷺ او دهغه په اولاد لکه خرقم چه تا برکت
کری وو په ابراهیم علیه السلام او دهغه په اولاد
باندی ، یقینا ته ستایل شوی ذات او دبزرگی والا
بی .

بیا به په اخري تشهد کی دجهنم دعذاب ، دقبر
دعذاب ، دژوندانه او مرگ دفتنو او دمسيح الدجال
دفتني نه په الله ﷺ باندی پناه او امان وغواری او بیا
دخلپلی خوبنی ددعاء په غوبنستو کی دلمونج کونکی
اختيار او خوبنده ده ، خصوصا هفه دعاگانی چه
مأثوری او غوره شوی دعاگانی دی لکه :

ممه در مونه

اللهم أعني على ذكرك وشكرك وحسن
عبادتك، اللهم إني ظلمت نفسي ظلماً كثيراً ،
ولا يغفر الذنوب إلا أنت ، فاغفر لي مغفرة من
عندك وارحمني إنك أنت الغفور الرحيم
ای الله دخپل ذکر ، شکر او غوره عبادت لپاره زما
سره مرسته وکړی ، ای الله ما په خپل ئان ډير ظلم
کړیده او ګناهونه یواځی هم ته بخی ، نوماته دخپل
طرف نه بخنه وکړی او په مارحم وکړه یقینا هم ته
بخونکی او مهربانه ذات یې .

په اولنى تشهد کي به دشهادت دکلمى دلوستلو نه
روسته دما سپنیین ، مازیگر ، مانبام او ماسخوتن په
مونځونو کي دریم رکعت ته پا خیرې او که په نبی
کريم ﷺ باندی یې درود و وايه نو هم غوره ده حکمه
چه پديکي عام احاديث راغلى دی . بيا به دریم
رکعت ته پا خيرې .

ممه درمونه

لسم درس :

دلمانځه سنتونه

- دلمانځه دستتونو نه خه په لاندی ډول دي
- ۱: دلمانځه په شروع کي ثنا ويل .
- ۲: دقیام په حالت کي درکوع نه وړاندی او روسته
دبني لاس ورغوي په ګڅ لاس باندی دسييني دپاسه
ایښو دل .
- ۳: داولني تکبیر درکوع او درکوع نه دراپورته کيدو
د تکبیر او داولني تشهد نه دريم رکعت ته دراپاخيدو
په وخت کي داوبو یا غورهونو په برابری دلاسونو
پورته کول .
- ۴: په رکوع او سجده کي ديوئل تسبیح ويلو
نه زیات تسبیحات ويل .
- ۵: درکوع نه دپاخيدو روسته يعني په قومه کي په

ممه درمنه

- ربناولک الحمد باندی زیات الفاظ او ددوه سجدو
په منئ کي دمغفرت دعا ديو خل نه زياته لوستل .
- ۲: په رکوع کي سر دملا سره برابرول .
- ۷: په سجده کي خنگلی دارخونو ، خيته دورنونو ،
او ورنونه دپندونه لري ساتل .
- ۸: په سجده کي دواړه ليچي (متې) د حمکي نه
پورته کول .
- ۹: په اولني تشهد او ددواړو سجدو په منئ کي
دبني پښي ودرول او په کينه پښه کیناستل .
- ۱۰: د خلور رکعتيز او دری رکعتيز لمونئ په اخيرني
تشهد کي - تَوَرْكُ - يعني بنسی پښه ودرول ، کينه
پښه دهغی نه لاندی کول او په حمکه کیناستل .
- ۱۱: په اولني او دوهم تشهد کي دهغه وخته چه
لمونئ کونکي کيني د تشهد ترا خيره پوری داشاري
په ګوته باندی اشاره کول او د دعا په وخت کي هغى
ته حرکت ورکول .

ممه درمونه

۱۲ : په اولنى تشهد کي درود شريف لوستل .

۱۳ : په اخيرنى تشهد کي دعاء کول .

۱۴ : دسها، جمعى ، اخترونو او استسقاء په
لمونخونو او دمانبسام او ما خوستن دلماخه په اولنو
دوه رکعتونو کي قرائت په جهر يعني په زوره لوستل .

۱۵ : دما سپخين ، مازيگر په لمونخونو او دمانبسام
په دريم رکعت او دما خوستن په روستنو دوه
رکعتونو کي خفيه يعني په کراره قرائت لوستل .

۱۶ : دسورت فاتحه نه علاوه نور قرائت لوستل .

ددی یادو شوؤ سنتونو نه علاوه نو سنتونه هم شته
خه خیال ساتل بی ضروري دی لکه دامام ، مقتدى او
خانله موئخ کونکی لپاره درکوع نه دپا خيدو روسته
په ربنا لک الحمد باندی زييات الفاظ ويل .

دارنگه په رکوع کي دواړه لاسونه په زنګنونو باندی
ایښو دل چه گوتی بی خوری وری وی .

ممه درمونه

یولسم درس :

دلمانخه ماتؤنكى (مبطلات)

دلمانخه ماتؤنكى اته دى :

- ١: سره دپوهى قصدا خبرى كول ، البتىه پەناپوهى ياهير باندى پە خبرو سره لمونئ نە ماتىرىپى .
- ٢: خنداكول ٣: خوراك كول ٤: خبناك كول
- ٥: عورت بىكاره كول ٦: دىقلى نە دىر كرىيدل .
- ٧: پە لمانخه كى پېلىپسى دىر عېث او بى فائدى كارونە كول ٨: داودس ماتىيدل .

دۇلسم درس :

داوداسە شرطونە

داوداسە شرطونە لىس دى :

- اسلام ، عقل ، تمىز ، نىيت ، تراخىرە داوداسە دنه
- پېرىنىسۇ دلو نىيت ساتلىل ، داوداسە سىبب ختمول ،

ممه درموده

اودس و چول او استنجه کول ، داوبو پاكوالى او
مباحوالى ، هغه خه لرى کول چه پوستكى ته داوبو
رسيدل منع کوي او دهغه چا لپاره چه بى اودسى يى
هميشنى وي دلمانخه وخت داخليدل .

ديارلىسم درس :

داوداسه فرض

داوداسه فرض شپردى :

دمخ وينخل ، چه پديكى مضمضه (خولى ته او به
اچول) او استنشاق (پوزى ته او به اچول) شامل دى .
دخنگلو سره دلاسونو وينخل .

دې يول سر مسح کول چه غوردونه هم پكى داخل دى .
دې پرکو (گيتيو) سره پنسى وينخل .
ترتيب (يو په بل پسى معين اندامونه وينخل) .
پرلىپسى اودس کول .

ممه درسونه

دمخ ، لاسونو او پینسو دری ئلله وينخل او مضمضه او
استنشاق دری ئلله كول مستحب دى البتە يوخل كول
فرض دى .

دسر دمسحى تكرار لكه خنگە چە احاديث پرى دلالت
كوى مستحب ندى .

ٿھوار لسم درس :

داوداشه ماتونکى

داوداشه ماتونکى شپردى :

ددوه لارونه (مخکى او روسته) دخه وتل ، دوجود نه
ڌيره پليتى خارجيدل ، په خوب او بل خه باندى
دعقل ختميدل ، په مخکى ياروسته شرمگاه دخه
حائل او مانع نه بغير لاس لبوقل ، داوبن غونبه خورل ،
داسلام نه مرتد كيدل - اللہ دى مونبي او تسل
مسلمانان ددى نه وساتى .

ممهو در مونه
مهمه یادونه :

مرپی ته په غسل ورکولو کی صحیح او غوره رایه داده
چه او دس پرسی نه ماتیری او دادزیتو عالمانو
نظر او قول دی ، حکه چه پدی دلیل نشته البته که
دغسل ورکونکی لاس دمرپی په شرمگاه باندی دخه
مانع نه بغیر ولبیری نو او دس پرسی واجبیری .

خود غاسل لپاره ضروری دی چه دمرپی په شرمگاه
باندی دمانع پرتنه لاس و نه لبیوی .

دا رقم د صحیح قول مطابق که دسری د بدن نه خه و نه
وئی نو د بنحو سره په یواخی لاس لبیو هم او دس نه
ماتیری که په شهوت سره وی او که نه وی ، حکه چه
رسول الله ﷺ خپله بی بی بنکل کره او بیا بی داو دس
کولو نه بغیر لمو نخ ادا کرو .

او دا چه الله ﷺ فرمایی : ﴿أَوْلَامَسْتُمُ النِّسَاءَ﴾
(النِّسَاءَ، ٤٣، المائدة ٢)

ممه درموده

يعنى تاسو په بسخوباندي لاس ولبرول . نو دعلماء
دغوره قول مطابق ددينه جماع (کوروالي) مراددي ،
او داد عبدالله بن عباس او زياتو پخوانو او روستنو
علماء قول ده

پنځليسیم درس :

دهر مسلمان لپاره شرعی اخلاق خپلول
مسلمان دپاره لازم دی چه په شرعی اخلاقو باندی
هان خائسته کړي چه دهغى نه خه دادی :
ريښتيا ويل ، اماتداري ، پاكلمني ، حياء ، بهادرى
، سخاوت ، وفاء کول ، دهر حرام نه هان پاک ساتل
، بنه ګاونډي توب ، دوس او طاقت سره سم د محتاجو
خلکو سره مرسته او کومک کول او داسی نور اخلاق
چه قران او سنت دهغى په مشروعیت دلالت کوي

ممه درسونه

شپار سم درس :

اسلامی ادب خپلول

مسلمان باید اسلامی ادب خپل کړی چه ده ګنډ نه
خینی دادی :

سلام کول ، هميشه رون او کولاؤ تندی ساتل ، په
ښی لاس خورل او خکل ، په شروع کی بسم الله ويل ،
په اخر کی الحمد لله ويل ، دېرنجۍ نه روسته الحمد
للہ ویل ، که پرنجۍ کونکی الحمد لله ووایی نو
ده ګنډ جواب ورکول ، دمريض او ناروغ پونستنه کول
، په جنازې پسی دمانځه او دفن کولو دپاره تلل ،
مسجد او کورته دننو تلو او وتلو ، دسفر په وخت کي
، دمور او پلار ، خپلوانو ، ګاونډيانيو ، وړو او لویو
سره دشرعی ادابو رعایت کول ، دبچۍ دپیداکیدو او
واده مبارکی ورکول ، په مصیبت کی تسلی ورکول په
لباس اغواس تلو ، ويستلو ، پیزار په خپو کولو او

ممه در مدونه

ویستلو کی او داسی نور دا سلامی ادابو خیال ساتل
پکار دی .

اول سیم درس :

دشک او نورو گناهونو نه خان ساتل

دشک او نورو گناهونو نه زیاته ویره او ده گونه
دخان ساتنه کول او ددغه گناهونو نه خه دادی
اوہ (۷) تباہ کونکی کارونه :

دالله سره شرک کول ، سحر (جادو) ، ده گه چا وژل
چه الله یی قتل حرام کړی وی مګر په حق باندی ،
سود کول ، دیتیم مال خورل ، دجنګ نه تیبنته کول ،
په پا کلمنو مسلمانو ناخبره بنسټو باندی تهمت او
بدنامه لږول او هغوي، ته کنخل کول
ددی گناهونو د جملی نه دا هم دی :

ممه درمونه

دمور او پلار نافرمانی کول ، خپلوی ختمول ، دروغ
گواهی کول ، دروغ قسمونه کول ، گاونډی ته ضرر
رسول ، دوینی ، مالونو او عزتونو په باره کی په
خلکو ظلم کول ، نشی کول ، قمار او جواری کول ،
غیبت ، چوغلی ، او داسی نور کارونه چه الله
اور رسول تری منع کړی وی .

اتلسیم درس :

دجنازی تیارول ، لونځ پري کول او دمېږي

بنخول

ددی تفصیل په لاندی ډول دی :

لمېږي : دلا إله إلا الله تلقين او يادونه کول ، رسول الله

علیه السلام فرمایی : «لَقُنُوا مُوتَّاكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» (رواه

مسلم) خپلو مرو ته دلا إله إلا الله دکلمى تلقين او

يادونه وکړي .

ممه در مونه

پدی حدیث کی دمرو نه مراد هغه خلک دی چه دمرگ
علامی ورباندی بنسکاره شی .

دو هم : کله چه دانسان مرگ یقینی شی نولکه
خرنگه چه په احادیشو کی راغلی دی باید سترگی دی
ورله ورپتی کړی او زنه بی و ترل شی .

دریم : دمسلمان مری لمبول او وینخل واجب دی خو
البته که دجنگ په میدان کی شهید شی نو غسل به
هم نه ورکول کېږي او جنازه به هم پری نه کېږي او په
خپلو جامو کی به بسخیری ، لکه خرنگه چه رسول الله
عَلَيْهِ السَّلَامُ دأحد شهیدانو ته غسل هم نه ؤو ورکړی او جنازه
بی هم پری نه وه کړی .

خلورم : مری ته غسل ورکول پدی ډول دی
عورت به بی پت کړیشی او لړ به پورته کړل شی په
خیته به نرم او ارام لاس راښکل شی بیا به غاسل
(لمبونکی) دخپل لاس نه توتھه یابل خه چاپیر کړی او

ممه در مونه

مری له به استنجاء و کرپی او دلمانخه په شان او دس
 به ورله و رکرپی ، سرا او بیره به یی په او بو یا بیره یا
 بل شی و مینخی بیا به یی نسی ارخ او بیا چپ ارخ
 و مینخی ، او بیا به همداسی دوهم حل او دریم حل
 غسل و رکرپی او په هر حل کی به دمری په خیته لاس
 تیروی که خه تری و وحی نو و دی مینخی او هغه ئائی
 دی په مالوچو یابل خه بند کرپی ، که په مالوچو بند
 نشو نو نرمه خته او یا په جدید و طبی و سائلو لکه
 پلاستر و غیره دی بند کرپی او دوهم حل دی ورله
 او دس و رکرپی .

که په دری حله غسل پاک نشو نو پنخه او او ه حله هم
 غسل و رکولی شی ، بیا دی په توتنه وج کرپی په
 بندونو (جورونو) او د سجدی په ئایونو دی ورله
 خوشبو ولبوبی ، که تول بدن یی ورله خوشبویه کرو نو
 هم بنه ده او کفن ته دی خوشبویه لوگی و کرپی .

ممه در صونه

که بریتونه او نوکان یی او بده وو لب دی تری واخلى
او که همداسی یی پرینسو دل نو هم خه باک نشته،
وینستان به یی نه گمنخوی ، دنامه لاندی وینستان دی
تری نه خروی او نه دی سنت کوی حکه چه پدی کوم
دلیل نشته .

دبئی وینستان به دری کو خی کرپی او شاته به یی
وارپوی .

پنخم : مری ته کفن ورکول :
غوره داده چه سری ته په دری سپینو تو تو کی کفن
ورکرل شی ، کمیس او پتکی پکی نشته او همداسی
نبی کریم ﷺ ته کفن ورکرل شوی وو
مری به په دغه کفن کی راون غبستل شی او که په میس
لنگ او لفافه یعنی غت خادر کی کفن ورکرل شی نو
هم خه باک نشته .

ممه در مونه

دبئحی کفن پنخه تو تی دی ، کمیس ، زپوکی ، لنگ
او دوه لفافی یعنی غتہ خادرone .
دماشوم کفن به دیوی تو تی نه تر دری پوری وی ، او
جینی ته به په یو کمیس او دوه لفافو کی کفن
ورکولی شی .

هسی خو ددی تولو لپاره په یوہ تو ته کی کفن و رکول
واجب دی چه دمری تول بدن پری پتہ شی خو که مری
په احرام کی وو نو په او بو او بیری باندی به غسل
ورکول شی او خپل خادر او لنگ یا بل خه به یی کفن
شی ، سرا او مخ به یی نه پتیبری او خوشبو به هم پری
نه لبول کیری ، حکه چه دقیامت په ورخ به دا تلبیه
و یونکی را پا خیری ، لکه په همدی مسئله کی درسول
کریم ﷺ نه صحیح حدیث نقل شویدے

که داحرام په حالت کی بنخه مرہ شوہ نو دنورو
بسحوبه شان به کفن و رکول شی خو خشبوبه پری نه

ممه در مونه

لبرول کیربی مخ به یی په پرده او لاسونه به یی په
دستکشو نه پتیربی بلکه په کفن کی به یی پتهوی چه
تفصیل یی مخکی بیان شویدی .

شپرم : دکفن ورکولو ، دجنازی دلمانخه او بنخولو
زیات حقدار : دنارینه دپاره هغه خوک دی چه دهغه
دپاره مری وصیت کړے وي ، بیا پلار بیانیکه او بیا
نور خپلوان چه درجه په درجه مری ته نزدی وي
دبنهی دپاره غوره داده چه دچا لپاره چه هغی وصیت
کړی وي بیا مور ، بیانیا او بیا درجه په درجه نزدی
خپلوانی زنانه هغی ته غسل ورکړی
بنسخه او خاوند یوبل ته غسل ورکولی شی لکه ابوبکر
صدیق رضی اللہ عنہ ته خپلی بی بی غسل ورکړی وو
او حضرت علی رضی اللہ عنہ خپلی بی بی حضرت
فاطمی رضی اللہ عنہا ته غسل
ورکړی وو .

ممه در موده

اوم : دجنازی دلمنځه طریقه :

دجنازی په لمانځه کې خلور تکبیرونه دی داولنى
تکبیر روسته به سورت فاتحه لولى او که ده ګی سره
بی یو لنډه سورت او یا یو یادوه ایاتونه ولوستل نو
هم بنه ده او پدی باندی دابن عباس رضي الله عنهم
نه صحيح حدیث نقل شوید ۷

بیا به دوهم تکبیر و کړی او لکه دتشهد پشان به په
نبي ﷺ درود وايسي بیا به دریم تکبیر و کړی
او دادعاء به ولولى :

اللهم اغفر لحيانا و ميتنا و شاهدنا و غائينا
وصغيرنا وكبيرنا و ذكرنا و انشانا اللهم من احييته
منا فاحيه على الاسلام ومن توفيته منا فتوفه
على الايمان اللهم اغفر له وارحمه وعافه واعف
عنه و اكرم نزله و وسع مدخله واغسله بالماء
والثلج والبرد ونقه من الخطايا كما ينقى الثوب

ممه درستونه

الابيض من الدنس وابدله دارا خيرا من داره
واهلا خيرا من اهله وادخله الجنة واعذه من
عذاب القبر وعداب النار وافسح له في قبره ونور
له فيه اللهم لا تحرمنا اجره ولا تضلنا بعده .

ترجمه : اى الله زمونبژوندی او مره ، زمونبژ حاضر او
غایب ، زمونبژ واره او لوى او زمونبژ او بسخى وبخى
. اى الله هغه خوک چه ته زمونبژ نه ژوندی ساتى نو په
اسلام بى ژوندی وساته او خوک چه زمونبژ نه وفات
کوئ نو په ايمان بى وفات كره .

اي الله دا مر شوي بندە وبخى ، رحم پرى و كرپى ، ده
ته ارام ور كره او عفوھ ورتە و كره ، دده دورتلىو ئائى
دعزت او دورنىتلىو ئائى بى پراخە كره ، په او بۇ ،
واورى او بىلى بى پريمىنخە او دىكناھونواو خطاكانو
نه بى داسى پاک كره لكه سېينە جامە چە دخیرى نه
پاكىرى ، ده ته دخېل كور نه بىھ كور او دخېل اهل نه

ممه در حسنه

ورته نسه اهل ورکره ، جنت ته يى ننباسه او داور او
قبر دعذاب نه يى په خپله پناه کي وساته او قبر يى
ورته پراخه او رو بنانه کره .
ای الله دده دثواب نه مونږ مه بى برخى کوه او دده نه
روسته مونږ مه بى لارى کوه .
بيا به خلورم تكبير وکرى او بسى طرف ته به يو سلام
و گرچوی .

مستحب دادى چه دهر تكبير سره لاسونه پورته کري
، که مرى بسخه وي نو (اللهم اغفر لها) به وايى او که
جنازى دوه وي نو (اللهم اغفر لهم) به وايى او که
جنازى ديرى وي نو (اللهم اغفر لهم) به وايى .
که مرى نابالغه وو نود مفترت ددعاء پر ئاي به
دادعاء وايى :

(اللهم اجعله فرطا وذخرا لوالديه وشفيعا مجاها ،
اللهم ثقل به موازينهما واعظم به أجرهما وألحقه

ممه در مسونه

بصالح سلف المؤمنین ، واجعله في كفالة إبراهيم
عليه الصلاة والسلام ، وقه برحمتك عذاب
الجحيم)

ای الله دام خکی لیبلی شوی شی ، او د خپل مور او
پلار لپاره یی ذخیره او د اسی سفارشی و گرخوه چه
سفارش یی قبول شوئ وی .

ای الله ده گوی د عملونو تله پده باندی در نه کری
او ده گوی اجرونه و رباندی لوی کری ، د مؤمنانو
د پخانو صالحانو سره یی یو ظای او د ابراهيم عليه
السلام په ساتنه کی یی و رکری او په خپل رحمت سره
یی د جهنم د عذاب نه و ساته .

سنست دادی چه امام به د سپری د سرا او د بسخی د منع په
برابری و دریبری او که جنازی دیری وی نو د سپری
جنازه به امام ته نزدی او د بسخی جنازه به قبلی طرف
ته نزدی کینسودل کیبری او که ماشومان پکی و و نو

بیا به هلک دنبخی نه مخکی بیا بسخه او بیا جینی
 اینسودل کیری، دهلک سر به دسری دسر، دنبخی
 منع به دسری دسر او دجینی سر به دنبخی دسر او ملا
 به بی دسری دسر سره برابری، نور مونع کونکی به
 دامام نه روسته و دری، البته که یو کس پاتی شو
 چه روسته هفعه ته ئائنه وو پاتی نودامام بسی ارخ
 ته و دریدی شی.

اتم : دنخولو طریقه :

شرعی طریقه داده چه قبر به دسری دقد په نیمايی
 باندی ژورو لی شی، دقبلی طرف ته به پکی لحد وی،
 مرے به په لحد کی په بسی ارخ اینسودل کیری دکفن
 غوتی به بی پرانیزی او همداسی به بی پریبردی، مخ
 به بی نه بسکاره کوی البته نر او بسخه پدیکی برابر دی

ممه در مونه

خښتی به ورته و درول شی او د کلکوالی د پاره به پری
خته و لبول شی ، که خښتی نه پیدا کیدی نو بل خه
لکه تختی یا گتھی یا لرگی دی استعمال شی تر خو
دحاورو نه مری و ساتل شی ، او بیا به پری خاوری
وارپول شی .

پدی وخت کی مستحب دادی چه «بسم الله وعلى
ملة رسول الله» وویل شی قبر به دلویشت په اندازه
پورته کولی شی ، گیتھی او کانھی که پیدا کیدل هغه
به پری کینسودل شی او وابه به پری و شیندل شی .
د جنازی سره دتلونکو د پاره پکار دی چه دقبر سره
ودریبی او د مری د پاره دعا و غواړی ، ئکه چه نبی
کریم ﷺ به چه کله د مری د بنخولو نه وزگار شونو
وبه دریدو او وبه یی ویل : «إِسْتَغْفِرُوا إِلٰهَكُمْ
وَاسْأَلُوا إِلٰهَ التَّثْبِيتِ فَإِنَّهُ أَنْ يُسَأَّلُ»

ممه درمنه

دخپل ورور لپاره بخنه او دالله نه ورته ثابت قدمی
وغواری ئكە چە او س دده نه تپوس كىرى .

نهم : هغە چا چە پە مەرى يى جنازە نه وى كىرى نو هغە
كولى شى چە دې سخيدلو روستە پرى جنازە و كىرى لكە
چە نبى ﷺ همداسى كىريدى ، البتە دادې سخيدلو نه
تريوى مياشتى پورى جايىزدى ، كە ددى نە زياتە
مودە وشوه نو بىا پە قبر باندى لمونئۇ كول ندى جايىز
ئكە دنبى ﷺ نه داندى ثابت چە هغە دى پە قبر باندى
دەرى دې سخيدو نه دى يوى مياشتى دتىرىيدو روستە
جنازە كىرى وى .

لسم : دەرى دکور لپاره داندى جايىز چە هغۇي دخلكۇ
دې پاره خوراڭ برابر كىرى ، امام أحمد رحمة الله عليه
پە حسن سند سره دەمشھور صحابى حضرت جرير بن
عبدالله البجلي رضي الله عنه نه روایت كوي چە
فرمابىي :

«كنا نعد الاجتماع إلى أهل الميت وصنعة الطعام بعد الدفن من النياحة» مو نوبه دمرى كورته خلکو راتولیدل او دمرى دنسخولونه روسته هلتنه دخوراک برابرول (نوجة) يعني ویر گانه. البته دمرى دکور لپاره او دهغوى دمیلمنو دپاره که بل خوک خوراک تياروی نو کوم باک نشته.

دمرى دخپلوانو او گاونډیانو لپاره پکار دی چه هغوى له خوراک تيار کړي، ئکه کله چه نبې ﷺ ته دشام نه دجعفر بن ابي طالب رضي الله عنه دمرګ خبر را ورسيد نو خپل اهل ته يې دجعفر دکورني لپاره دخوراک دتيارولو حکم وکړو او ويی فرمایل: «إنه أتاهم ما يشغلهم» يقينا دوي ته داسی مصیبت راغلی دی چه دوي يې بې پروا کریدی.

دمرى کورته که څه خوراک خلکو راليرلى وي نو دهغوى لپاره جايز دی چه خپل گاونډیان هغى ته

ممه در مونه

دعوت کړی او زمونې د علم مطابق د دلپاره کوم
تاكلي وخت نشته .

بولسم : د بسخی لپاره په مرۍ باندی د دری ورخونه
زيات غم کول ندي روآ مګر په خپل خاوند باندی به
دخلورو میاشتو او لسو ورخو پوری غم کوي خو که
ددغه بسخی په خيته اولاد وی نو دبچی د پیدا کيدو
پوری به غم کوي او پدی باندی دنبي ﷺ نه صحيح
احادیث راغلی دی .

او دسری د پاره په هیخ خپل یا پردی باندی غم کول
ندی روآ .

دولسم : د سرو لپاره په هر وخت کی دقبرونو زيارت
رواد مے البتہ هفوی ته د دعاء لپاره ، په هفوی
د مهربانی په خاطر او د مرگ او اخرت دیادولو لپاره
امام مسلم رحمة الله عليه په خپل صحيح کی
یوروايت راوريدي چه نبی کريم ﷺ فرمایي :

ممه درمنه

«زورو القبور ، فإنها تذكركم الآخرة» دقبرونو زیارت کوي هکه چه داتاسو ته اخترت يادوي پيغمبر ﷺ به خپلو ملگرو ته دقبرونو دزيارت په وخت کى ددى وينابنودنه کوله چه : «السلام عليكم أهل الديار من المؤمنين وال المسلمين، وإن شاء الله بكم لاحقون ، نسأل الله لنا ولكم العافية، يرحم الله المستقدمين منا والمستأخرین»

ای ددى کورونو او سيدونکو مومنانو او مسلمانانو په تاسو باندی دی سلام وي او مونبي که دالله ﷺ خوبنې وشوه نو ستاسو سره ملاقات کونکى يو ، دالله ﷺ نه ھانته او تاسو له عافيت غواړو ، الله ﷺ دی زمونبي په مخکنو او روستنو باندی رحم و کړي

ممه درمونه

دبسخو لپاره دقبرونو زیارت رواندی ئىكە رسول الله

دېقبرونو پەزیارت كونكۇ بسخو لعنت ويلى دے.

او بلدا چەدھغۇيى ذىيارت تەتللو نەدفتىنى او بى

صىرىپى وىرە دە ، دارنگە دھغۇيى لپاره پە جنازە پىسى

ھدىرى تەتللەم جايىز ندى ئىكە چە رسول الله

ددى نەبسئى منع كېيدى ، خو پە مىرى باندى پە

جومات ياد جنازى پە ئائى كى دبسخو او سرو تولو

لپاره دجنازى لەمونئۇ روادمە.

وصلى الله وسلام على نبينا محمد ، وأله وصحبه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الدُّرُسُ الْجِيَزُ لِلْعَامِرِ الْأَمِينِ

تأليف سماحة الشيخ العلامة

عبدالعزيز بن عبدالله بن باز

رحمه الله تعالى .

مراجعة

حافظ فضل ربي

The Cooperative Office for Call & Guidance to Communities at Western Diraaah

Tel: 4391942 Fax: 4391851 P.O Box 154488 Riyadh 11736

يساهم في نشر معلومات الكتب وجميع نسخة المكتبة المعرفية من خلال معرض الراجحي حسب رقم

WWW.DERADAWA.COM

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library